

Садои мардум

№22 (4918)

ДУШАНБЕ,
17 ФЕВРАЛИ СОЛИ 2025

Аз 1 январи соли 1991
чоп мешавад

www.sadoimardum.tj

Нашрияи Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

РИВОЯТИ ЭМОМАЛИЙ РАҲМОН

Агар шумо шахсияти сиёсии дигареро дар замони муосир мешиносед, ки бештар аз мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар эҳё ва рушди фарҳанги ориёӣ самимона заҳмат кашидааст, намуна ва мисол биваред!

Як нависанда ва паҳушигар ва ҳар касе вақте мавзуеро матраҳ мекунад, бояд он мавзуеро бо далел ва афкори солим баррасӣ ва арзёбӣ намояд. Ман як форсизабони хориҷӣ ҳастам, яъне аз Тоҷикистон нестам, аммо дар бораи Президенти Тоҷикистон, Ҷаноби Олӣ мухтарам Эмомалӣ Раҳмон мақола на-нависам. Пурсиш ин метавонад бошад, ки чаро бояд мақола бинависам? Посухи ман ин аст, ки тадбирҳои фарҳангии ҷаноби Эмомалӣ Раҳмон барои посдорӣ аз фарҳанги ҳамаи форсизабони ҷаҳон судманд ва ниҳоят пураҳамият аст. Бинобар ин, мани форсизабон ҳақдорам, ки дар бораи Эмомалӣ Раҳмон бинависам, қадрдон ва сипосгузори Ҷаноби Олӣ бошам, зеро Эмомалӣ Раҳмон бо посдорӣ аз фарҳанги тоҷикон ва ориёӣҳо аз хувият ва фарҳанги ҳар ориёӣ ва форсизабон дар ҷаҳон ҳимоят менамоянд.

Дар оғози ин матлаб ду мавзуеро дар бораи ҷаноби Эмомалӣ Раҳмон матраҳ намудам, ки яке «Паёмовари сулҳ» ва дуюми «Паёмовари оғоҳии миллӣ» аст. Чунони дар оғози матлаб ишора шуд, ҳар мавзуе бояд бо далел ва воқеъбинона мавриди баррасӣ қарор дода шавад. Бар ин асос ман бояд дар бораи ду мавзуе далел биварам ва собит намоям, ки чаро ин ду мавзуеро дар бораи Ҷаноби Олӣ матраҳ мекунам.

Мавзуи аввалро меҳомам бо як матлаби форсӣ ва достоне аз «Гулистон»-и Саъдӣ мавриди баррасӣ қарор диҳам. Дар «Гулистон»-и Саъдӣ достонест, ки «подшоҳе бо чамъе аз афрод дар кишти савор буданд, аммо яке аз афрод, ки ҳеҷ гоҳе савори кишти нашоуда буд, аз тарс бисёр норухатӣ ва сарусадое мекард. Ҳакиме дар кишти буд, аз подшоҳе иҷоза гирифт, то он фардро ором кунад. Подшоҳе иҷоза дод. Ҳаким гуфт, ӯро ба дарё андохед, чанд сарбоз ӯро ба дарё андохтанд ва пас аз чанд лаҳза аз мӯяш гирифтанд, ба кишти баргардониданд. Он фард дар гӯшае ҳазид ва ором гирифт ва қадри киштиро фаҳмид. Ҳаким гуфт, касе «қадри офиятро медонад, ки ба мусибате гирифтаре ояд». Он фард то гарқ шудан ба мусибате гирифтаре наомада буд, қадри офият дар киштиро намедонист.

Ин достонро барои ин ривоят кардам, ки имрӯз миллати тоҷик ба хотири мудрият ва сиёсати мудаббиронаву хирадмандонаи Роҳбари давлати Тоҷикистон давлатро бояд бидонанд, то ин офият ва амният дар кишвар ҳар чӣ бештар пойдор ва устувор бимонад.

Вақте ки Ҷаноби Олӣ Эмомалӣ Раҳмон сулҳ ва ваҳдати миллиро дар Тоҷикистон барқарор намуд, ба мавзуи бисёр сарнавштоси дигар тавачҷуҳ кард, ки мавзуи хувият ва худшиносии миллии тоҷикон буд.

Агар ҳақиқатро бигӯем, он чӣ имрӯз ба номи хувияти эронӣ, адабиёти эронӣ, ривоят ва ҳамосаи миллӣ, адабиёти форсӣ ва забони форсӣ ёд мешавад, дар давраи Сомониён асос ва бунёд гузошта шуданд. Сомониён тоҷик буданд. Тоҷикон яке аз қавмҳои бузурги ориёӣ ҳастанд. Фикр кунем, агар ҳукумати Сомониён рӯи қор намеомад, имрӯз мо адабиёти форсӣ, ҳамоса ва ривояти миллиро дар Эрон, Афғонистон, Тоҷикистон ва ғайраҳо доштем?!

Ба назари ман надоштем, зеро шоҳони сомонӣ ва дарбори фарҳангии Сомониён буд, ки адабиёти форсӣ ва ривояти ҳамосаи миллиро асос гузоштанд. Аммо пас аз ҳукумати Сомониён нақши Сомониён ва тоҷикон дар шаклгирии забону адабиёти форсӣ ва ривояти ҳамосаи миллӣ ва мардум ба фаромӯшӣ супурда шуд ва шаклгирии забону адабиёти форсӣ бештар ба ҳукуматҳо ва ақвоми дигари ориёӣ, аз ҷумла ба эронӣ, тааллуқ гирифт. Дуруст аст, ки ҳамаи ақвоми ориёӣ дар шаклгирии адабиёт ва забони форсӣ нақш доштаанд, аммо нақши асосиро пас аз ислом дар шаклгирии ривочӣ забону адабиёти форсӣ ва ривояти миллӣ Сомониён ва тоҷикон доштанд.

Нақши тоҷикон дар шаклгирии забон ва адабиёти форсӣ ва ривояти миллӣ пас аз Сомониён то оғози давраи роҳбарии Ҷаноби Олӣ Эмомалӣ Раҳмон ба гӯшаи фаромӯшӣ рафта буд. Хушбахтона, маҳз давраи роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон буд, ки тоҷикон аз лиҳози фарҳангӣ ва миллӣ дар ҷойгоҳи таърихи худ қарор гирифтанд ва Ҷаноби Эмомалӣ Раҳмон таъкид бар нақши тоҷикон дар шаклгирии хувият ва фарҳанги ориёӣ кард ва кишварҳои минтақа ҷаҳон ҷойгоҳи тоҷиконро дар шаклгирии фарҳанги ориёӣ, адабиёти забони форсӣ ва ривояти хувияти миллӣ дарк карданд.

Биед, воқеъбинона ин саволро матраҳ кунем, ки кадом шахсияти сиёӣ дар кишварҳои форсизабон бештар аз ҷаноби Эмомалӣ Раҳмон барои фарҳанги тоҷикон ва дар кулл, барои фарҳанги ориёӣ ва адабиёти забони форсӣ заҳмат кашида ва талош кардааст? Агар шумо шахсияти сиёсии дигареро дар замони муосир мешиносед, ки бештар аз мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар эҳё ва рушди фарҳанги ориёӣ самимона талош карда, заҳмати зиёд кашидааст, намуна ва мисол биваред! Ҳақиқат ин аст, ки дар замони муосир дар кишварҳои форсизабон мо ғайр аз ҷаноби Эмомалӣ Раҳмон шахсияти сиёсии дигаре надорем, ки барои хувият ва фарҳанги тоҷикон, ориёӣҳо ва форсизабонҳо дилсӯз бошад.

(Давомаш дар саҳ. 2)

Ҳамовозӣ ба Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

РАҲНАМОИ ЗИНДАГИИ ПУРСАОДАТ

Паёми навбатии Пешвои миллат аз 28 декабри соли 2024 даъват ҷиҳати ҳифзи Истиқлоли давлатӣ ва дастовардҳои он, ҳимояи амният ва манфиатҳои милливу давлатӣ, устувор гардонидани ваҳдати миллӣ ва нигоҳ доштани суботи оромии ҷомеа, инчунин, таъмин намудани рушди иқтисоди кишвар ва бехтар гардидани сатҳи зиндагии аҳолии фарҳанги торафт вусъат пайдо кардани бархӯри қудратҳои ҷаҳонӣ буд. Сарвари давлат дар Паём таҳкими шароити неруҳои қудратиро муҳим арзёбӣ намуда, таъкид карданд, ки таҳким бахшидани заминаи моддӣ ва техникаӣ мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, инчунин, тадбирҳои оид ба баланд бардоштани маҳорати касбии онҳо имкон медиҳад, ки хатарҳои фаромарзӣ ва кибертаҳдидҳо сари вақт рафъ шаванд.

Дар ҳар Паём Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон роҳҳои амалӣ сохтани барномаҳои давлатӣ баланд бардоштани сатҳи иқтисодӣ, иқтисодӣ ва маънавии аҳолии мамлакатро пешниҳод меку- наманд. Муҳимтар аз ҳама, он нуктаҳо, ки Сарвари давлат дар Паём баён на- намудаанд, тадриҷан амалӣ гарди- да истодаанд. Таъкиди ин суханҳо таҳкими ҳар чӣ бештари истиқлол, яқинорчиӣ давлат, баромадан аз бунбасте коммуникатсионӣ, бунёди иншооти муҳими стратегӣ, таъсиси ҷойҳои нави корӣ, баланд бардош- тани мақоми зан дар ҷомеа, болоравии сатҳи маърифати ҷавонон ва монан- ди инҳо мебошанд.

лотҳои қарзӣ супориш дода шуд, ки пешниҳоди қарз ба иқтисодиётро ҳамасола зиёд намуда, ин нишон- диҳандаро то охири соли 2027 ба беш аз 100 миллиард сомонӣ расонанд. Таъкид гардид, ки ташаққул додани маърифати молиявии шаҳрвандон ва баланд бардоштани фарҳанги андозсупорӣ ҳамчун яке аз омилҳои асосии татбиқи самараноки сиёсати андозу буҷет дар масъалаи гузарии ба низоми пардохтҳои ғайринақдӣ барои ноил гардидан ба устувории молиявии давлат ва рушди иқтисодӣ нақши муҳим дорад.

Ҳамчунин, Вазорати молия, Бонки миллӣ, Кумитаи андоз, Хадмототи гумрук, Агентии инноватсия ва тех-

Дар ин робита Пешвои миллат таъкид намуданд: «Дар ин ҷода моро зарур аст, ки дар заминаи амалисозии ҳадафҳои миллимон, пеш аз ҳама, амнияти миллӣ ва рушди устувори иқтисодиро таъмин намоем ва сатҳи сифати зиндагии мардумро боз ҳам баланд бардорем. Зеро мардуми мо мисли халқҳои дигар мамлакатҳои му- тамаддин ҳуқуқи маънавии зиндагии шоистаро доранд. Ин аст ҳадафи олии сиёсати давлат ва Ҳукумати Тоҷикистон».

Президенти мамлакат зимни таҳлилу баррасии соҳаҳои гуногун таъкид карданд, ки тавассути амали- созии тадбирҳои зарурӣ муътадил ни- гоҳ доштани сатҳи таваррум таъмин гардида, соли 2024-ум он 3,6 фоизро ташкил дод. Хотирнишон шуданд, ки дар панҷ соли охир маоши қорамандо- ни соҳаҳои буҷетӣ чор маротиба, дар маҷмӯъ 100 фоиз, зиёд гардидааст.

нологияҳои рақамӣ яқҳо бо дигар вазорату идораҳо ва мақомоти иҷро- ияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ вазифадор гардиданд, ки ҳалли масъалаҳои вусъат додани истифодаи технологияҳои муосири рақамиро ҳар чӣ зудтар татбиқ ва то охири соли 2025 пардохтҳои ғайринақдиро дар соҳаҳои буҷетӣ ва хизматрасониҳои давлатӣ пурра таъмин намоянд.

Тоҷикистон дар ҷодаи гузарии ба рақамикунони соҳаҳои иқтисодӣ миллӣ ҷиҳати таъмин намудани шаф- ҷофияти муносибатҳои иқтисодӣ молиявӣ қадамҳои устувор гузошта истодааст. Аз ин лиҳоз, Роҳбари давлат супориш доданд, ки дар панҷ- солаи минбаъда ҷиҳати пешбурди иқтисоди рақамӣ бояд ба самтҳои зерин диққати аввалиндараҷа зоҳир шавад:

«Якҷоя, тақмили фаврии зами- наҳои ҳуқуқӣ ва қабули санадҳои дахлдор дар самти гузарии ба иқти- соди рақамӣ.

Дуҷум, то шабақаҳои панҷ-ҷой (5G) инкишоф додани инфрасохтори рақамӣ, рушди марказҳои коркарди маълумот, таъсиси маҳзани муқам- мали миллии маълумот.

Сеюм, рақамикунони пурраи хизматрасониҳои давлатӣ ва ташки- ли маҳзани ягонаи хизматрасониҳои давлатӣ.

Чорум, рушди сармояи инсонӣ бо роҳи омӯзиш ва бозомӯзии кадрҳо дохил ва хориҷи кишвар ва баланд бардоштани маърифати истифодаи технологияҳои рақамӣ.

(Давомаш дар саҳ. 2)

11900 ҶОИ НАВИ КОР ТАЪСИС ДОДА ШУД

Соли 2024 ба шӯъбаи Агентии меҳнат ва шуғли аҳоли дар ноҳия 4220 нафар шаҳрвандони бекор мурочиҳа намуда, 2752 нафарашон бо ҷойи кори доимӣ таъмин гаштаанд.

Дар ин бора Руслан Қодирзода, раиси ноҳияи Исмоили Сомони шаҳри Душанбе, зимни нишастии хабарӣ иттилоъ дод.

- Дар дав- раи ҳисоботи 10 ярмаркаи ҷойҳои холии кор ва вази- фаҳои озод доир шуд, ки дар онҳо 2050 ҷойи холии кор пешниҳод гардид. Дар ин ҷараёниро 139 нафар корчӯ кори муно- сиб пайдо намуда, бо ҷойи кори доимӣ таъмин гардиданд. Аз ҳисоби ҳамаи сарчашмаҳо дар ин давра дар ҳудуди ноҳия 11900 ҷойи нави кор таъсис дода шуд, ки ин нисбати ҳамаи давраи соли 2023-юм 329 ҷойи корӣ зиёд мебошад, - гуфт Руслан Қодирзода.

Г. РАҲМОҶОВА, «Садои мардум»

ДАРОМАДИ АНДОЗ АЗ НАҚША ЗИЁД АСТ

Раиси ноҳияи Шохмансури шаҳри Душанбе Сафар Олимзода зимни нишастии матбуотӣ иттилоъ дод, ки дар давраи ҳисоботи даромад аз ҳисоби андоз 108 фоиз таъмин карда шуд.

Нақшаи умумии даромадҳои дар ин мuddат 1176,9 миллион сомониро ташкил дода, ба буҷети давлатӣ маб- лағҳои андозӣ ва ғайриандозӣ 1271,1 миллион сомонӣ ворид шудааст, ки

нисбат ба ҳамаи давраи соли 2023 ба маблағи 100 миллион сомонӣ зиёд мебошад.

Қисми даромади буҷети маҳаллии ноҳия дар давраи ҳисоботи 103 фоиз иҷро гардида, 313,3 миллион сомонӣ даромадҳои андозӣ ва ғайриандозӣ ба буҷети маҳаллӣ ворид шудааст, ки 8,4 миллион сомонӣ зиёд аст.

Ф. АБДУЛҲАКИМОВА, «Садои мардум»

АФЗАЛИЯТ БА СОҲАҶОИ САНОАТ ВА МАОРИФ

Соли 2024 дар ноҳияи Сино 4 корхонаи саноатӣ бунёд гардида, 11 муассисаи таъ- силоти миёнаи умумӣ ва 5 боғча тариқи низоми бойлерӣ бо гармӣ таъмин шуданд.

Дар ин хусус иҷрокунандаи вазифаи раиси ноҳияи Сино Умед Гуреззода зимни нишастии матбуотӣ иттилоъ дод.

Хонандагони муассисаҳои таъсилоти миёнаи умумии ноҳия дар олимпиадаҳои фанӣ фаъолона иштирок намуда, бо гирифтани 434 ҷойи ифтихорӣ (37 медали тилло, 115 нуқра ва 282 биринҷӣ) дар даври ҷумҳуриявӣ мақоми аввалро соҳиб гардиданд.

Тибқи иттилои раиси ноҳия дар давраи ҳисоботи ба буҷети маҳаллӣ аз рӯи контин- генти умумӣ 1 миллиарду 364 миллиону 361,0 ҳазор сомонӣ ворид гардид, ки 114,5 фоизи нақшаро ташкил медиҳад.

М. СОЛИҲЗОДА, «Садои мардум»

